

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

24 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte

Timofti Vladimir

judcători

Toma Nadejda

Boico Victor

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Andronic Natalia, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2018, în cauza penală în privința lui

Cotruța Anatolie XXXXX, născut la
XXXXX, originar și domiciliat în XXXXX.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. *Prima instanță: 21.02.2018 – 12.04.2018;*
2. *Instanța de apel: 21.05.2018 – 07.06.2018;*
3. *Instanța de recurs: 26.07.2018 – 24.10.2018.*

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Central din 12 aprilie 2018, pronunțată pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, prevăzută de art. 364/1 Cod de procedură penală, Cotruța Anatolie a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 361 alin. (1) Cod penal la pedeapsa sub formă de 100 (o sută) ore muncă neremunerată în folosul comunității.

S-a dispus încasarea din contul lui Cotruța Anatolie în beneficiul bugetului de stat, suma de 1820 (una mie opt sute douăzeci) lei, cu titlu de cheltuieli de judecată.

2. Pentru a pronunța sentința prima instanță a constatat, că Cotruța Anatolie, fiind conducătorul G. Ț. „Anatol Cotruța”, începând cu data de 01.09.2016, a introdus în documente oficiale și anume în Declarația persoanei asigurate pentru anul 2016, pe numele lui Timuș Feodor, Tabela orelor de muncă a angajaților G.Ț „Anatol Cotruța” pe luna septembrie-decembrie 2016; Declarația persoanei asigurate pentru anul 2017 pe numele Timuș Feodor; Tabela orelor de muncă angajaților G.Ț „Anatol Cotruța” pe luna ianuarie-aprilie 2017, date eronate despre remunerarea lui Timuș Feodor, care ulterior au fost prezentate reprezentantului Centrului Serviciului Civil Orhei, pe cale de consecință inducând în eroare persoanele responsabile ale Serviciului Civil Orhei pentru a încheia la 01.12.2016 un contract cu privire la îndeplinirea serviciului civil (de alternativă), de către Timuș Feodor XXXXX.

Acțiunile inculpatului Cotruța Anatolie au fost încadrate în baza art. 361 alin. (1) Cod penal, conform indicilor: *deținerea și folosirea documentelor oficiale false care acordă drepturi și eliberează obligații*.

3. Sentința a fost atacată cu apel de avocatul Savițchi Pavel în numele inculpatului, care a solicitat casarea parțială a acesteia, în partea încasării de la Cotruța Anatolie a cheltuielilor judiciare în sumă de 1820 lei, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță, prin care cheltuielile judiciare să fie trecute în sarcina bugetului de stat.

În motivarea apelului a indicat că, inculpatul Cotruța Anatolie a informat instanța despre imposibilitatea de achitare a cărorva sume din lipsa mijloacelor financiare, deoarece inculpatul este pensionar și situația materială nu este favorabilă, prin urmare instanța urma să dispună trecerea cheltuielilor suportate pentru efectuarea expertizei din contul bugetului de stat. Mai mult ca atât, a menționat că, expertiza judiciară nu a fost solicitată de inculpat, ci de organul de urmărire penală, or, practica națională arată, că instanțele de judecată din Republica Moldova nu dispun în sentințele sale încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului/condamnatului.

Chiar dacă este inculpat sau condamnat, urmează să se țină cont obligatoriu de posibilitățile acestuia de achitare, mai ales că această sumă pentru el este una împovărătoare.

La fel, fiind adus la cunoștință de către partea apărării și faptul că, inculpatul recent a suportat o intervenție chirurgicală la ochi, care a fost efectuată la o clinică privată, și care a fost achitată din banii condamnatului, bani pe care i-a împrumutat, fiindcă banii din pensie nu-i ajung.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2018 a fost admis apelul declarat de avocatul Savițchi Pavel în numele inculpatului, casată parțial hotărârea atacată, în partea încasării din contul lui Cotruța Anatolie a cheltuielilor judiciare pentru efectuarea expertizelor judiciare în sumă de 1820 (una mie opt sute douăzeci) lei și se pronunțată în această parte o nouă hotărâre, privind modul stabilit, pentru prima instanță, prin care s-a respins ca nefondată cerința procurorului privind încasarea din contul inculpatului Cotruța Anatolie Andrei a cheltuielilor pentru efectuarea expertizei grafoscopice.

În rest, dispozițiile sentinței contestate au fost menținute.

5. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a reținut, că judecarea cauzei în instanța de fond a avut loc pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, în corespundere cu prevederile art. 364/1 Cod de procedură penală, probele fiind apreciate corect prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, prima instanță corect concluzionând asupra vinovăției inculpatului Cotruța Anatolie de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (1) Cod penal.

Reieșind din faptul că, vinovăția și pedeapsa aplicată inculpatului nu se contestă, instanța de apel a conchis că, temei de a interveni în sentință, inclusiv din oficiu, conform art. 409 alin.(2) Cod de procedură penală, lipsește, astfel, se va expune doar în limitele argumentelor invocate în apelul declarat și în acest sens a menționat că, este de acord cu argumentarea primei instanței referitor la respingerea cerinței procurorului privind încasarea cheltuielilor de efectuare a urmăririi penale de la condamnat, precum

procurarea foilor A4, cheltuieli pentru imprimarea foilor și coperta, deoarece acestea sunt cheltuieli puse exclusiv în sarcina statului, însă a constatat că instanța de fond în mod eronat a încasat din contul inculpatului Cotruța Anatolie în beneficiul statului cheltuielile de judecată în mărime de 1820 lei pentru efectuarea expertizei judiciare grafoscopice nr.34/12/1-R-193 din 23.01.2018, or, acestea sunt cheltuieli efectuate în cadrul urmăririi penale în vederea acumulării probatoriului necesar pentru demonstrarea vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii incriminate, cheltuieli ce sunt trecute în contul statului.

Întru susținerea concluziei sale, instanța de apel a notificat prevederile art. art.142 alin. (1), 227 - 229 Cod de procedură penală și a relevat că, cheltuielile judiciare solicitate de către acuzatorul de stat pentru efectuarea expertizei judiciare grafoscopice nr.34/12/1-R-193 din 23.01.2018 în sumă de 1820 lei, de asemenea, sunt cheltuieli de efectuare a urmăririi penale, cheltuieli ce sunt trecute în contul statului, or normele procedurale nu prevăd achitarea din contul condamnatului a cheltuielilor judiciare care constituie cheltuieli de expertiză. Mai mult ca atât, instanța de apel a reținut că, Cotruța Anatolie, născut la 11 ianuarie 1949 este pensionar și situația materială nu este favorabilă.

6. Decizia instanței de apel, pronunțată integral la data de 21 iunie 2018, este atacată, la 10 iulie 2018, cu recurs ordinar de către procuror, care, invocând prevederile art.427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicită casarea parțială a acesteia, în partea cheltuielilor judiciare, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

În motivare relevă că, instanța de apel nu a luat în considerație că în cadrul instrumentării cauzei penale de către stat au fost suportate cheltuieli pentru efectuarea raportului de expertiză judiciară nr.34/12/1-R-193 din 23.01.2018 în sumă de 1820 lei, ce urmează a fi încasată din contul inculpatului în beneficiul statului, conform art.art.227-229 Cod de procedură penală, iar instanța de apel, contrar prevederilor art.art.385 alin.(1) pct.14), 397 pct.5) Cod de procedură penală, nu a dispus acest fapt, dar au fost trecute în contul statului.

De asemenea, recurentul menționează și modificările operate la legea procesual penală nr. 316 din 22.12.2017, în vigoare din 09.02.2018, prin care a fost abrogat alin.(2) al art.143 Cod de procedură penală, astfel că, inculpatul urmează să suporte aceste cheltuieli în baza culpei sale infracționale.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestuia din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, *instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.*

Analizând decizia atacată, Colegiul penal consideră că sunt nefondate alegațiile acuzatorului de stat privind menținerea de către instanța de apel a hotărârii primei instanțe în ce privește respingerea cererii procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului, deoarece la judecarea apelului declarat de procuror, a verificat legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima

instanță, conform materialelor din cauza penală, respectând prevederile art. 414 alin. (1), (5) și 417 alin. (8) Cod de procedură penală, și în hotărârea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, aceasta cuprinzând motivele pe care se întemeiază soluția pronunțată, așa cum este indicat în pct. 5 din prezenta decizie, soluție pe care instanța de recurs și-o însușește și reiterarea căreia nu o consideră necesară.

Mai mult ca atât, instanța de recurs reține faptul, că argumentele invocate de recurent au constituit obiect al examinării la judecarea cauzei în instanța de apel, și asupra acestora instanța judecătorească s-a expus argumentat în hotărârea pronunțată.

Totodată, Colegiul penal consideră necesar de a notifica prevederile art. 227 Cod de procedură penală, potrivit cărora: alin. (1) cheltuieli judiciare sunt cheltuielile suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal. Alin. (2) cheltuielile judiciare cuprind sumele: pct. 1) plătite sau care urmează a fi plătite martorilor, părții vătămate, reprezentanților lor, experților, specialiștilor, interpreților, traducătorilor și asistenților procedurali; pct. 2) cheltuite pentru păstrarea, transportarea și cercetarea corpurilor delictive; pct. 3) care urmează a fi plătite pentru acordarea asistenței juridice garantate de stat; pct. 4) cheltuite pentru restituirea contravalorii obiectelor deteriorate sau nimicite în procesul de efectuare a expertizei sau de reconstituire a faptei; pct. 5) cheltuite în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală. Alin. (3) cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Astfel, norma citată supra prevede clar și evident care anume cheltuieli urmează a fi puse pe seama inculpatului, însă la această categorie nu se includ cheltuielile suportate la efectuarea expertizei judiciare grafoscopice nr.34/12/1-R-193 din 23.01.2018, or, potrivit art.143 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală expertiza judiciară se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, în alte cazuri când prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză.

Deci, aceste cheltuieli sunt puse pe seama statului prin intermediul organelor de resort care pornesc urmărirea penală și se compun din cheltuieli evidente și strict necesare, în vederea constatării faptei infracționale, însă nu constituie cheltuieli suplimentar suportate de către organul de urmărire penală sau de către instanță, în legătură cu efectuarea urmăririi penale sau judecării cauzei.

Drept urmare, în cazurile când expertiza a fost dispusă de către organul de urmărire penală sau de către instanța de judecată la solicitarea acuzatorului de stat, plățile necesare pentru efectuarea expertizei vor fi achitate din contul mijloacelor bănești a bugetului de stat, or, potrivit art. 227 alin.(1), (3) și art. 229 alin.(1) Cod de procedură penală, cheltuieli judiciare sunt cheltuieli suportate potrivit legii pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, în vederea demonstrării vinovăției inculpaților în comiterea infracțiunilor imputate, care se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Cu referire la alegația procurorului, precum că prin abrogarea alin. (2) al art.143 Cod de procedură penală (Legea nr.316 din 22.12.2017, publicată în Monitorul Oficial nr.40-47/108 din 09.02.2018) se atestă intenția legislatorului, de a pune cheltuielile judiciare în sarcina inculpatului, Colegiul penal consideră că nu este întemeiată, or, instanța de apel și-a motivat soluția pe prevederile legale în vigoare.

În aceste condiții instanța de recurs consideră, că n-a fost constatată prezența în speța examinată a unor erori de drept, care ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate.

Din considerentele expuse, Colegiul penal conchide, că la judecarea cauzei în ordine de apel, instanța a respectat prevederile legale relevante, prescrise de art. 414-419 Cod de procedură penală, de aceea recursul ordinar declarat de procuror se declară inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Andronic Natalia împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2018, în cauza penală în privința lui **Cotruța Anatolie XXXXX** ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la data de **23 noiembrie 2018.**

Președinte

Timofti Vladimir

Judecător

Toma Nadejda

Judecător

Boico Victor